

▲ Teljes szerkezeti makett, Kasik Tamás, Dósa Papp Tamás

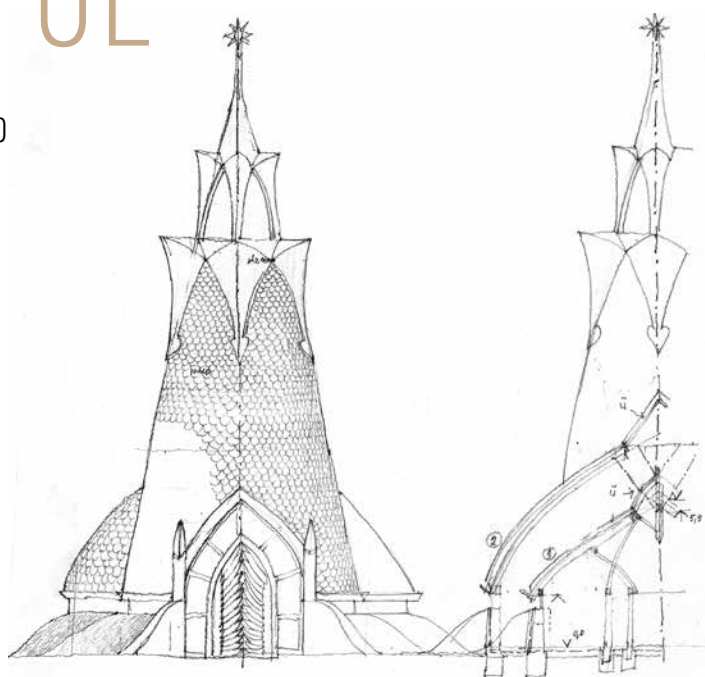
TEMLOM ÉPÜL

Pesterzsébet, Szabó-telep

Építészet:
Dósa Papp Tamás,
Makovecz Imre

Szöveg:
Dénes Eszter

Fotó:
Schmall Rafael

▲ Makovecz Imre rajzai

Számítógépes látványterv:
Dósa Papp Tamás és Horváth Csaba,
statika: Pongor László

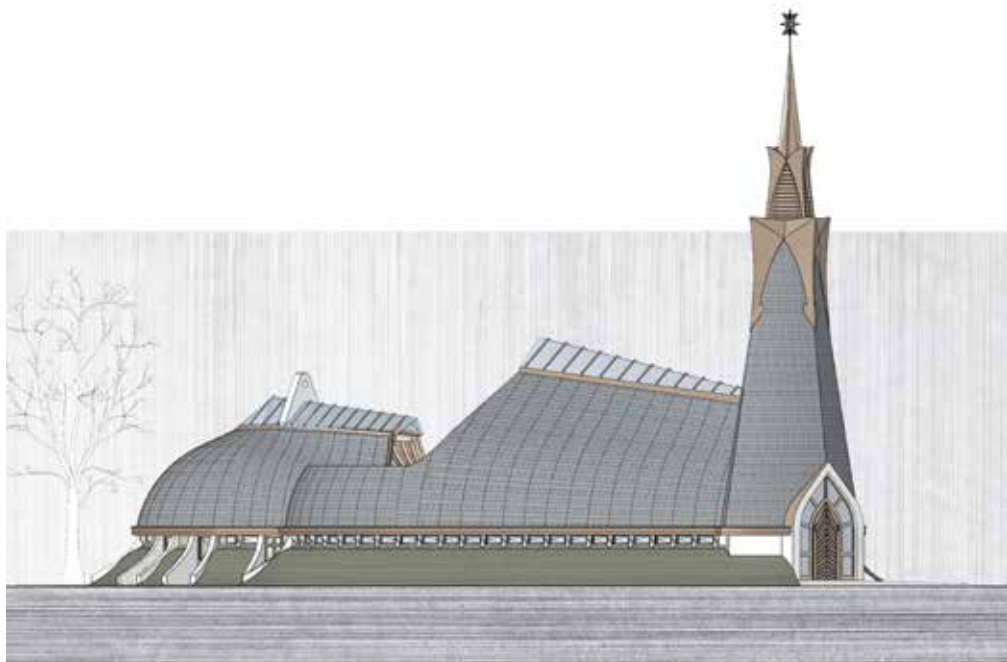
A Pesterzsébet Szabó-telepi Református Egyházközség már az 1940-es években is szeretett volna saját templomot, ám a háború, majd a későbbi politikai viszonyok ezt nem tették lehetővé. A Pesterzsébet Szabó-telepi Református Egyházközség Budapest egyik legkisebb református gyülekezete. Az egyházközség hetven éve egy családi házból átalakított, korábban orvosi rendelőként használt épületben tartja rendezvényeit, a ház azonban műszaki és statikai állapota miatt hosszú távon alkalmatlan a gyülekezeti események megrendezésére. Bár szóba került egy esetleges felújítás, ám erre végül nem nyílt lehetőség. Az egyházközség felkereste Földesi Gyulát – akkori alpolgármestert és országgyűlési képviselőt –, aki azt javasolta, hogy a Mátyás király téren egy új református templom épüljön, méghozzá Makovecz Imre tervei alapján.

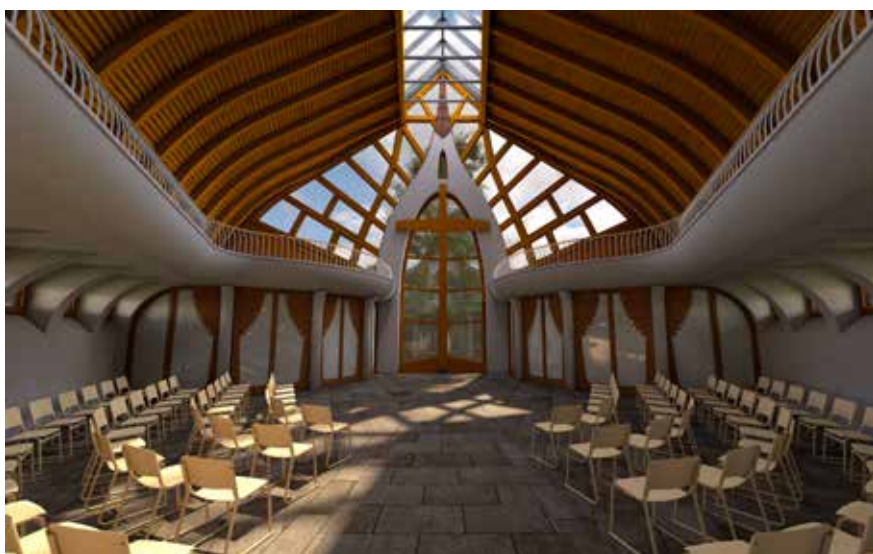
A gyülekezet képviselői 2011-ben keresték fel Makovecz Imrét, aki néhány beszélgetést és a helyszín megtekintését követően készített egy alaprajzi és egy keresztmetszeti vázlatot, valamint egy részletesebb rajzot a toronyról. A Mester munkamódszere alapján a vázlatokat rendszerint tanítványainak adta, végigkísérve a tervezési munkát. Ezt a megbízást Dósa Papp Tamás kapta, aki 2006-tól volt a Mester közvetlen munkatársa. „Fiacska, nem tudom, hogy mire várnak, de beszélj velük, és csináld meg” – hangzott a Mester útmutatása. A szabályozási terv és a terek kialakítása azonban még váratott magára, a végleges tervezési megbízást Makovecz Imre már nem élhette meg. A fiatal tanítványra hárult hát a vázlatok kibontása mellett a gyülekezet igényeinek maradéktalan teljesítése is. Az eredeti vázlatához képest az alaprajz jelentősen megnőtt, és több új elemmel is kiegészült: ilyen a templomhoz kapcsolódó – bibliaóráknak, szeretetvendégségeknek is alkalmas – ifjúsági és gyülekezeti terem. E változtatások jelentős volumene és a vázlatterv szűkszavúsága miatt kijelenthetjük, hogy az épület építész tervezője Dósa Papp Tamás,

aki a legmesszebbmenőkig figyelembe vette Makovecz Imre eredeti vázlatait. Feladatát a tanítvány az időközben elhunyt Mester iránti legnagyobb tisztelettel végezte el. A vázlaton a legkidolgozottabb részlet a templomtorony volt, ennek tervezése azonban nem

volt egyszerű feladat. Sokan észrevételték, hogy az a terveken sokkal karcsúbbnak tűnik, mint Makovecz Imre rajzán. Ám az, hogy melyik az a pont, ahonnan a helyszínen éppen szemből láthatjuk a templomot, csak akkor derült ki, miután kijelölték az épület

▼ Számítógépes látványtervek

helyét. Ezért a rövidüléseket figyelembe véve készülhettek a végleges tervek. Vagyis a templom előtti térről, szemmagasságból a templomtorony pontosan olyanak látszik majd, mint amilyen az a vázlaton. A templom a makovecki alap gondolat szerint a földből nő ki, a teteje pedig az égből ereszkedik alá. E gondolat mentén formálódott ez az épület is: az áramló tető szinte ellebeg a föld felett futó ablaksor felett. Alaprajzi kialakítása igazodik az igehirdetés központi helyzetéhez. A református templomok-

nál különösen fontos a természetesség és az egyszerűség, ezért az ifjú tervező kevés anyagot használt, és a természetes megvilágítást emelte ki.

A tervek 2014-re készültek el, ezt az engedélyezési tervek kidolgozása követte. Az építkezés kiemelkedő mecénása volt Bagdy Emőke pszichológus professzor asszony, aki édesapja, a közösség korábbi lelkipásztora emlékére egyévi jövedelmét ajánlotta fel a templomépítés céljára, és a közadakozás élére állt. A Pesterzsébet Szabó-telepi Református

Egyházközség temploma a kormány, a helyi és a fővárosi önkormányzat támogatásával, valamint közadakozásból fog megépülni.

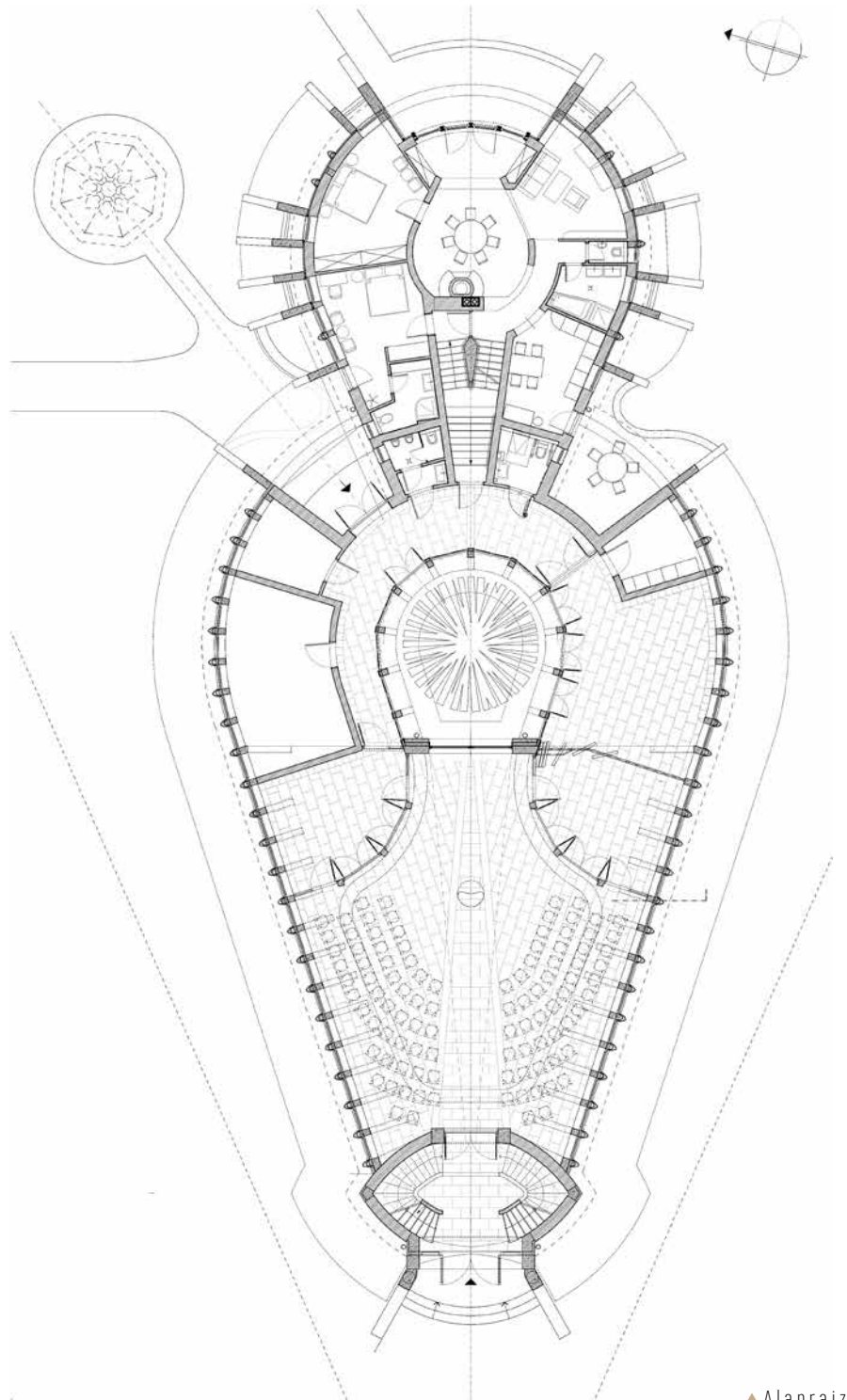
A templom alapkövét ünnepélyes kezetek között 2018. szeptember 23-án tették le. Az eseményen Varga Mihály pénzügyminiszter képviselte a kormányt, a templomépítést levélben köszöntötte Orbán Viktor miniszterelnök, aki szerint a templom méltó hajléka lesz a gyülekezetnek, és díszére válik Pesterzsébetnek is. Most következik a templomépítés nagy feladata, melynek eredményeképpen a főváros egyik első, Makovecz Imréhez köthető temploma épül meg, így ez a történet jóval túlmutat a közösség határain. Megvalósulását egy kormányhatározat is segíti, hiszen Makovecz Imre életművét a kormány olyan kulturális és nemzeti értéknek tartja, melynek megóvása és gondozása kiemelkedően fontos állami feladat.

Itt tartjuk fontosnak megjegyezni, hogy az örökség gondozásának részeként a fővárosban egy másik templom is épül: a rákoskerti templom (*Országépítő* 2014/2., vázlat: Makovecz Imre, engedélyezési és kiviteli terv: Cservényák Eszter Ilka, konzulens: Gerencsér Judit) alapkövetétele 2009-ben volt, melyen még Makovecz Imre is részt vett. Az építető – a Budapest-Rákoscsabai Református Egyházközség, valamint a Rákoskerti Templomért Alapítvány – megkapta ugyan 2013-ban a jogerős építési engedélyt a Tiszaörs utcai épületre, az építkezés megkezdésére azonban a szükséges anyagi források hiánya miatt nem került sor. Több eredménytelen közbeszerzést követően, lekövetve az előzetes beruházási becslések óta végbement áremelkedéseket, a közeljövőben újabb közbeszerzés kerül kiírásra. A tervezők és a megbízók reményei szerint az építkezés 2019 tavaszán megkezdődhet. A két templom története jól példázza, hogy a sokszor hosszúra nyúló előkészítés és építés rendkívüli összefogást, és mindenekelőtt kitartást, türelmet és alázatot kíván.

▼ Helyszínrajz

Akik adományoztak, nagy ügyet szolgáltak, és adományuk (mintegy 65 millió forint a pesterzsébeti templom esetében) túlmutat azon, hogy odaadták forintjaikat. „Kinyitották a szívüket, és példát adtak arról: mi a keresztény Európában erős vár vagyunk, ahol új templomok épülnek, és ahol megerősítjük hitünket, összetartunk és vigyázunk egymásra, és megőrizzük a hitet, ami megtart bennünket” – fogalmazott Bagdy Emőke a pesterzsébeti templom alapkövetétele során.

▲ Alaprajz

GROWING A CHURCH

In 2011, representatives of the Protestant community of Szabó-telep in Budapest's District XVIII asked Imre Makovecz to do the plans of the local church. As usual, the Master passed down the drafts to his apprentices, watching over their work. Sadly, he didn't live to see the plans realize, which were later adapted by Tamás Papp Dósa. True to his Master's vision, the church grows organically out of the soil, while the roof seems to descend from the heavens, almost floating over the low-lying row of windows. The layout focuses the eye onto the place of sermon, located in the center. In a truly shared charity effort, the Church, the Hungarian government, the local and municipal governments and the public all work together to finance the construction. Well-known psychologist Professor Emőke Bagdy has been noted for her exceedingly generous contribution. "All who donate for the cause with an open heart are living proof that we are a mighty fortress of Christianity in Europe, building new churches, caring for each other and preserving the faith that keeps us going," she said.